

УДК 657.6

Ольга Лубенченко

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПЕРЕВІРКИ АУДИТОРОМ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ, ПРЕДСТАВЛЕНОЇ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ

Ольга Лубенченко

ОРГАНИЗАЦИЯ И МЕТОДИКА ПРОВЕРКИ АУДИТОРОМ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ, ПРЕДСТАВЛЕННОЙ В ИНОСТРАННОЙ ВАЛЮТЕ

Olha Lubenchenko

ORGANIZATION AND METHODOLOGY OF AUDIT BY THE AUDITOR OF FINANCIAL STATEMENTS PRESENTED IN FOREIGN CURRENCY

Розглянуто організацію і методику перевірки аудитором фінансових звітів, представлених за міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), в іноземній валюті. Побудовано схему організації бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності за міжнародними стандартами, схему організації аудиту фінансової звітності або виконання завдання з погоджених процедур. Наведено якісні характеристики фінансової звітності, серед яких: доречність, достовірність, зіставлення, своєчасність, зрозумілість, безперервність діяльності. Досліджено сутність поняття «гіперінфляція». Розроблено загальну стратегію аудиту фінансової звітності, що складена відповідно до МСФЗ. Розглянуто поняття «аудиторський ризик» та його компоненти, а саме: ризик суттєвого викривлення, ризик невиявлення. Розглянуто план аудиторської перевірки фінансової звітності, що складена відповідно до МСФЗ, тест оцінки аудиторських доказів.

Ключові слова: фінансова звітність, аудиторський ризик, стратегія, план аудиторської перевірки, іноземна валюта, гіперінфляція, міжнародні стандарти фінансової звітності.

Рис.: 3. Табл.: 1. Бібл.: 9.

Рассмотрена организация и методика проверки аудитором финансовых отчетов, представленных согласно международным стандартам финансовой отчетности (МСФО), в иностранной валюте. Построена схема организации бухгалтерского учета и составление финансовой отчетности по международным стандартам, схема организации аудита или выполнения задания по согласованным процедурам. Приведены качественные характеристики финансовой отчетности, среди которых: уместность, достоверность, сопоставление, своевременность, ясность, непрерывность деятельности. Исследована сущность понятия «гиперинфляция». Разработана общая стратегия аудита финансовой отчетности, составленной в соответствии с МСФО. Рассмотрено понятие «аудиторский риск» и его компоненты, а именно: риск существенного искажения, риск необнаружения. Рассмотрен план аудиторской проверки финансовой отчетности, составленной в соответствии с МСФО, тест оценки аудиторских доказательств.

Ключевые слова: финансовая отчетность, аудиторский риск, стратегия, план аудиторской проверки, иностранная валюта, гиперинфляция, международные стандарты финансовой отчетности.

Рис.: 3. Табл.: 1. Библ.: 9.

The article was considered the organization and methodology of the auditor of the financial statements presented in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRS), in a foreign currency. A scheme of the organization of accounting and financial reporting according to international standards, the organization of the audit scheme, or the assignment according to the agreed procedures. Qualitative characteristics of financial reporting. These include: relevance, reliability, comparison, timeliness, clarity is undoubtedly activity. The essence of the concept of "hyperinflation". A general strategy for the audit of financial statements prepared in accordance with IFRS. The concept of "audit risk" and its components, namely the risk of material misstatement, detection risk. Considered the plan for auditing financial statements prepared in accordance with IFRS, audit evidence about test scores.

Key words: financial statements, audit risk, strategy, audit plan, foreign currency, hyperinflation, international financial reporting standards.

Fig.: 3. Tabl.: 1. Bibl.: 9.

JEL Classification: G 28

Постановка проблеми. Метою ведення фінансового обліку є узагальнення даних бухгалтерського обліку для складання фінансової звітності. У сучасних умовах вітчизняні підприємства, достатньо часто формують фінансову звітність за міжнародними стандартами, яка представлена в іноземній валюті. Однак актуальною проблемою залишається контроль за визнанням та групуванням статей активів, власного капіталу та зобов'язань, їх відображенням у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. Вирішити ці проблеми можна за допомогою незалежної аудиторської перевірки. Така перевірка має бути забезпечена організаційно і методично, що сприятиме якості наданих аудиторських послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інформація про організацію та методику перевірки аудитором фінансової звітності, яка представлена відповідно до міжнародних

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

стандартів фінансової звітності, представлена у працях вітчизняних учених: О. Редько, Р. Костирко, І. Дмитренко та інших [1; 2; 3]. Але зміни в законодавстві та шлях євроінтеграції України вимагають подальших досліджень.

Метою статті є дослідження організації і методики перевірки аудитором фінансової звітності, представленої відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності, в іноземній валюті.

Виклад основного матеріалу. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» з 2012 року доповнено статтею 12¹, яка передбачає, що для складання фінансової звітності застосовуються міжнародні стандарти, якщо вони не суперечать цьому Закону та офіційно оприлюднені на сайті Міністерства фінансів України. Пункт 2 ст. 12¹ Закону вимагає від публічних акціонерних товариств, банків, а також підприємств, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, складати фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами (МСФЗ). Це також суб'єкти, що надають фінансові послуги, крім страхування та пенсійного забезпечення, суб'єкти, що надають послуги недержавного пенсійного забезпечення, здійснюють допоміжну діяльність у сферах фінансових послуг і страхування, діяльність з управління активами. Підприємства, крім тих, що зазначені вище, самостійно визначають доцільність застосування міжнародних стандартів для складання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності [4]. Як свідчить аудиторська практика, якщо власником або інвестором, або фінансовою установою, що надає кредити вітчизняному суб'єкту господарювання, є нерезидент, то такий власник, інвестор, банк вимагає звітування за міжнародними стандартами і підтвердження фінансової звітності, складеної за міжнародними стандартами, незалежним аудитором або аудиторською фірмою. На нашу думку, при переході до міжнародних стандартів фінансової звітності, обліковий персонал, а відповідно і аудитор, під час перевірки фінансової звітності мають керуватися міжнародними стандартами фінансової звітності, зокрема МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» [5]. В подальшому вітчизняний суб'єкт господарювання, що має складати звітність за міжнародними стандартами, зобов'язаний організувати і вести бухгалтерський облік за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку (МСБО), користуючись певними їх тлумаченнями. Іншого шляху Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» не передбачає, що представлено на рис. 1.

Рис. 1. Схема організації бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності за міжнародними стандартами

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Схема організації аудиту фінансової звітності або виконання завдання з погоджених процедур (перевірка компонентів фінансової звітності) має на увазі проведення кроків «навпаки», аудитор іде від даних фінансової звітності, звіряє їх з даними облікових реєстрів і перевіряє первинні документи вибірково, виходячи з рівня суттєвості, обраного для перевірки, що представлено на рис. 2.

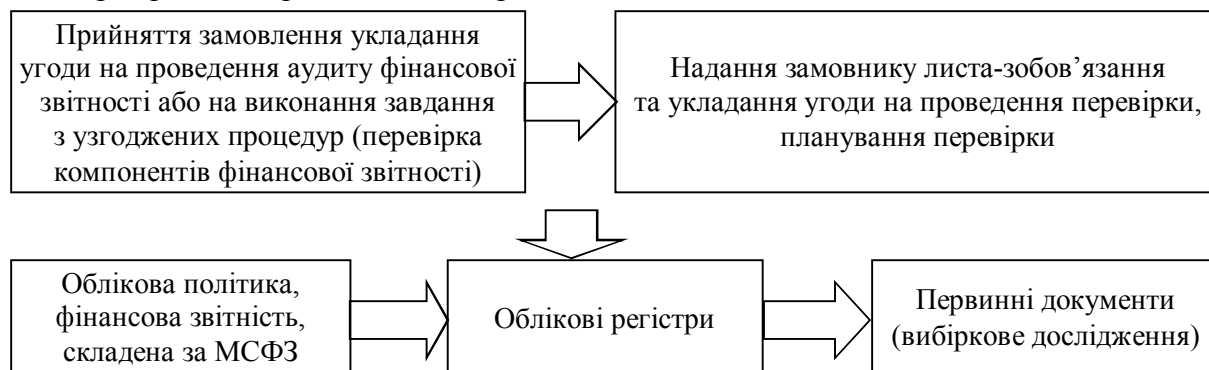

Рис. 2. Схема організації аудиту фінансової звітності або виконання завдання з погоджених процедур зовнішнім аудитором

Тобто, уклавши угоду і спланувавши перевірку, аудитор, незалежно від того, що є об'єктом перевірки, чи то фінансова звітність, чи то її компонент, чи то певна господарська операція, починає роботу з дослідження облікової політики, яка має відповідати Концептуальній основі складання та подання фінансових звітів, якщо йдеться про фінансову звітність, складену відповідно до міжнародних стандартів. В Концептуальній основі викладені твердження концепції, які покладені в основу підготовки фінансової звітності згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності:

- мета складання та надання фінансової звітності;
- якісні характеристики;
- елементи фінансової звітності;
- визнання і оцінка;
- представлення та розкриття інформації.

Міжнародні стандарти фінансової звітності ґрунтуються на трьох головних концепціях:

- справедливій вартості;
- пріоритеті економічного змісту над правовою формою;
- прозорості.

Суть концепції справедливої вартості полягає у тому, що активи і пасиви мають бути відображені за тією вартістю, яка найкращим чином може інформувати користувачів звітності про реальну вартість об'єктів обліку. Так, МСБО 2 «Запаси» містить вимогу обліковувати запаси за найменшою з вартостей: за ціною придбання або за чистою вартістю реалізації. Як свідчить аудиторська практика, вітчизняні обліковці, складаючи звітність відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності, не проводять уцінку товарно-матеріальних цінностей до чистої вартості реалізації.

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) не виходять з єдності економічного змісту та правової форми, що є пріоритетним для українських стандартів. В Україні при відображенні господарських операцій в обліку віддається перевага саме правовій формі. Так, визнання активів і відображення їх в обліку проводиться на підставі первинного документа і майже ніколи не враховує отримання економічних вигід у майбутньому від такого активу.

У звітності, складеній за МСФЗ, розкривається достатньо великий обсяг інформації про діяльність підприємства, який подається у примітках до фінансової звітності і розкриває інформацію про бізнес, оподаткування, невизнані (умовні) зобов'язання, події

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

після дати балансу, іншу управлінську інформацію. Примітки складаються у довільній формі. В той же час українські обліковці звикли до їх стандартизації.

Вітчизняні підприємства зазвичай складають та надають фінансову звітність до органів статистики, Державної фіскальної служби, інших державних органів. Метою ж надання фінансової звітності за МСФЗ є надання корисної інформації для власників, наявних і потенційних інвесторів, кредиторів для прийняття ними рішень про продовження співпраці з суб'єктом, що звітує: надання йому певних ресурсів, покупка, продаж товарів, робіт, послуг тощо. І це є головною відмінністю. Власники, інвестори, кредитори мають оцінити перспективи суб'єкта відносно майбутніх чистих надходжень грошових коштів, а для цього їм необхідно мати інформацію про бізнес суб'єкта, що звітує, його ресурси, вимоги законодавства до певних видів господарської діяльності, інформацію про ефективність роботи керівництва, наприклад, інформацію про захист ресурсів від негативних економічних факторів, запобігання ризикам підприємницької діяльності.

Якісними характеристиками фінансової звітності, на які слід звернути увагу аудитора, є:

- доречність – це можливість вплинути на рішення користувачів;
- достовірність – повне відображення (чисельне відображення та опис господарських операцій);
- нейтральне відображення, відсутність упередженості;
- зіставлення – встановлення спільних і відмінних ознак між процесами, об'єктами обліку;
- своєчасність – наявність доступної інформації у осіб, що приймають рішення на підставі фінансової звітності, саме в той час, коли представлена інформація може вплинути на такі рішення;
- зрозумілість – чітка, лаконічна класифікація, систематизація представленої інформації, фінансова звітність має зрозумілі фундаментальні елементи: активи (необоротні і оборотні), зобов'язання (поточні і довгострокові), капітал, доходи, витрати;
- безперервності діяльності – при підготовці фінансової звітності необхідно виходити з того, що суб'єкт буде продовжувати свою діяльність у доступному для огляду майбутньому, тобто у нього немає ні наміру, ні необхідності ліквідуватися або суттєво скорочувати масштаби своєї діяльності.

Господарській діяльності властива певна невизначеність, тобто певна кількість статей у фінансовій звітності не може бути достовірно оцінена. Деякі статті можливо оцінити лише попередньо. Попередня оцінка пов'язана з судженням, яке ґрунтується на самій останній наявній достовірній інформації. Зазвичай потрібні попередні оцінки для:

безнадійних боргів; ступеня старіння запасів; справедливої вартості фінансових активів або фінансових зобов'язань; термінів корисної експлуатації активів тощо. Застосування обґрунтованої попередньої оцінки є важливою частиною складання фінансових звітів. І активи, і зобов'язання, і капітал, і доходи, і витрати мають бути надійно оцінені на момент здійснення господарської операції і на дату балансу. Дослідивши основні положення облікової політики, аудитор переходить до процесу планування аудиторського завдання, складання стратегії і плану перевірки фінансової звітності, складеної за МСФЗ, або складання плану виконання завдання з угоджених процедур.

Загальна стратегія аудиту встановлює обсяг, час і напрями аудиту, виходячи з цілей завдання, визначеного рівня суттєвості, уточнює характер і обсяг ресурсів, необхідних для виконання аудиторського завдання. План аудиту є описом характеру, часу та обсягу запланованих аудиторських процедур оцінювання аудиторських ризиків, характер, час та обсяг запланованих аудиторських процедур на рівні тверджень відповідно до МСА 330 «Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики», інші заплановані аудиторські процедури.

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Як вже відзначалось, якщо користувачем фінансової звітності є зовнішній користувач – нерезидент, то такий користувач прагне отримати звітність в вільноконвертованій валюті або у валюті країни, де він знаходиться, яка може не збігатися з функціональною валютою. Функціональна валюта – це валюта основного економічного середовища, у якому суб'єкт господарювання здійснює свою діяльність. За МСБО 21 «Вплив зміни валютних курсів» суб'єкт господарювання може здійснювати зовнішню діяльність двома шляхами: проводячи операції в іноземній валюті або маючи закордонні господарські одиниці. Також суб'єкт господарювання може подавати свою фінансову звітність в іноземній валюті [6]. Таким чином, вимоги користувача фінансової звітності не суперечать вимогам МСБО 21. Якщо фінансова звітність сформована у гривні, надається внутрішнім користувачам згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», то цілком можлива її подача користувачу – нерезиденту в іншій валюті на його вимогу.

Крім того, і обліковий персонал суб'єкта господарювання, і внутрішній аудитор мають звернути увагу на вимоги МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» [7]. Загальновідомо, що інфляція означає зростання рівня цін (або, іншими словами, це є падіння купівельної спроможності грошей). Гіперінфляція – це інфляція, що вийшла з-під контролю, ситуація, коли ціни стрімко зростають разом зі швидким знеціненням грошової одиниці. Зазвичай гіперінфляція визначається як інфляція з темпами більше ніж 50 % на місяць. Формальний критерій гіперінфляції був введений американським ученим Філіпом Кеганом: початком гіперінфляції вважається місяць, в якому зростання цін вперше перевищує 50 %, а кінцем – місяць, попередній тому, в якому зростання цін падає нижче цієї критичної точки і не досягає її знову хоча б протягом року. В неформальному значенні термін застосовується до набагато менших темпів інфляції [8]. Слід зауважити, що на думку зарубіжних аналітиків, гіперінфляція є політичним явищем. Україна не матиме нормальної економіки в будь-якій перспективі, якщо не зупинить вільного падіння своєї грошової одиниці [9]. Тому, складаючи фінансові звіти за 2015 рік за вимогами МСФЗ, вітчизняні суб'єкти господарювання не можуть виключати можливість застосування МСБО 29. Уряд України, у свою чергу, прогнозував інфляцію у 2015 році на рівні 26 %.

Розглянемо загальну стратегію аудиторської перевірки фінансової звітності, що складена відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності, яка наведена в таблиці. Користувачем фінансової звітності є нерезидент. Стратегія складена на підставі угоди, укладеної між ТОВ АФ «Бухгалтер – Лугань» і замовником ТОВ «А-Фарма». ТОВ «А-Фарма», на вимогу інвестора-нерезидента, складало фінансову звітність за міжнародними стандартами та представляла її у вільноконвертованій валюті – євро. Стандарт МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» не застосовувався на підставі даних та роз'яснень Державної служби статистики України. Стратегія враховує особливості діяльності підприємства і складові його фінансової звітності, а також слугує виміром часу, необхідним для виконання аудиторського завдання.

Таблиця

Загальна стратегія аудиту фінансової звітності, що складена відповідно до МСФЗ

Назва підприємства: Товариство з обмеженою відповідальністю «А-Фарма»	
Період перевірки: 20ххрік	
Дата перевірки: з 11 лютого 20х1 р. по 20 березня 20х1 р.	
Об'єкт перевірки: <u>фінансова звітність, що складена відповідно до МСФЗ</u>	
Об'єкти аудиту	Примітки
1	2
1. Основні відомості про підприємство	11.02.20х1 р. 1 особа-аудитор

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Продовження табл.

1	2
2. Правові основи діяльності підприємства: - правовий аналіз установчих документів; - наявність державних дозволів на проведення окремих видів діяльності	11.02.20x1 р. 1 особа-аудитор
3. Оцінка діючої системи обліку та внутрішнього контролю	12.02.20x1 р., 1 особа-аудитор
4. Перевірка обліку основних засобів за МСБО 16 «Основні засоби»	13.02.20x1 р., 1х особа-аудитор, 1х особа-асистент аудитора
5. Перевірка обліку нематеріальних активів за МСБО 38 «Нематеріальні активи»	14.02.20x1 р., 1 особа-аудитор, 1 особа-асистент аудитора
6. Перевірка обліку капітальних витрат та устаткування за МСБО 16 «Основні засоби»	14.02.20x1 р., 1х особа-аудитор, 1х – асистент аудитора
7. Перевірка обліку фінансових внесків в інші підприємства за МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані підприємства»	15.02.20x1 р., 1х особа-аудитор, 1х – асистент аудитора
8. Перевірка обліку виробничі запаси за МСБО 2 «Запаси»	18.02.20x1 р., 1 особа-аудитор, 1 особа-асистент
9. Витрати виробництва та обігу: а) метод аналізу витрат за характером та за елементами: - використані сировина та матеріали; - витрати на винагороди працівникам; - витрати на амортизацію; - витрати на фінансування; - інші витрати; б) функціональний метод: - собівартість продажів; - витрати на збут; - адміністративні витрати; - інші витрати	18.02.20x1 р., 1 особа-аудитор, 1 особа-асистент
10. Перевірка обліку готової продукції за МСБО 2 «Запаси»	18.02.20x1 р., 1 особа-аудитор, 1 особа-асистент
11. Перевірка обліку товарів за МСБО 2 «Запаси»	18.02.20x1 р., 1 особа-аудитор, 1 особа-асистент
12. Перевірка обліку дебіторської заборгованості за МСБО 39 «Фінансові інструменти: Визнання та оцінка»	19.02.20x1 р. - 1 особа-аудитор, 1 особа-асистент
13. Перевірка обліку позикових коштів за МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»	20.02.20x1 р., 1 особа-аудитор, 1 особа-асистент
14. Перевірка обліку грошових коштів	21.02.20x1 р. – 22.02.20x1 р., 1 особа-аудитор, 1 особа-асистент
15. Перевірка обліку доходів за МСБО 18 «Дохід»	25.02.20x1 р., 1 особа-аудитор
16. Перевірка обліку зареєстрованого (статутного) капіталу	25.02.20x1 р., 1 особа-аудитор
17. Перевірка з обліку оподаткування підприємства	26.02.20x1 р., 1 особа-аудитор
18. Перевірка обліку забезпечення резерву відпусток за МСБО 19 «Виплати працівникам»	26.02.20x1 р., 1 особа-аудитор
19. Перевірка обліку прибутку та його розподілу за МСБО 12 «Податки на прибуток» та Податковим кодексом України	27.02.201x р., 1 особа-аудитор
20. Перевірка фінансової звітності, складеної за МСФЗ, представленої в іноземній валюті	28.02.201x р. – 1.03.201x, 4.03.201x, 1 особа-аудитор

Закінчення табл.

1	2
21. Рекомендації щодо усунення недоліків, що виявлені у ході перевірки	16.03.20x1 р., 1 особа-аудитор
22. Аудиторський висновок щодо фінансових звітів і складених за МСФЗ	17.03.20x1 – 20.03.20x1 р., 1 особа-аудитор, 1 особа-асистент, 1 особа – допоміжні персони
23. Ресурси, необхідні для виконання аудиторського завдання: Аудиторські – 88 людино-днів; Асистентські – 17 людино-днів; Допоміжний персонал – 3 людино-дні Директор АФ Погоджено (від імені замовника)	 ПІБ ПІБ

Наступним кроком аудитора – керівника перевірки (партнера по завданню) є складання плану перевірки. У плані перевірки, крім вищезазначених питань, що висвітлені у стратегії, на першому етапі розглядаються процедури оцінювання аудиторських ризиків. Аудиторський ризик (ризик того, що аудитор висловить невідповідну аудиторську думку, коли фінансові звіти суттєво викривлені) має певні складові. Аудиторський ризик – це функція ризику суттєвого викривлення та ризику не виявлення. Ризик суттєвого викривлення – це ризик того, що фінансові звіти суттєво викривлені до аудиторської перевірки. Складається з двох компонентів: властивий ризик та ризик контролю. Ризик невиявлення – це ризик того, що аудитор не виявить викривлення, яке існує у твердженні і може бути суттєвим окремо або в сукупності з іншими викривленнями. Ризик невиявлення – це функція ефективності аудиторської процедури та її застосування аудитором (рис. 3). Аудитор має отримати тим більше переконливі аудиторські докази, чим вище оцінка ризику на рівні тверджень фінансової звітності, за кожним класом операцій, за залишками по рахунках, розкриттям інформації. На завершальному етапі аудитор проводить звіряння отриманих даних з даними фінансової звітності, визначає відхилення і їх вплив на думку аудитора, проводить аналітичні процедури. Крім того, аудитор проводить тест оцінки отриманих аудиторських доказів чи достатньо їх для складання аудиторського висновку, чи буде такий висновок відображати дійсний стан речей на підприємстві.

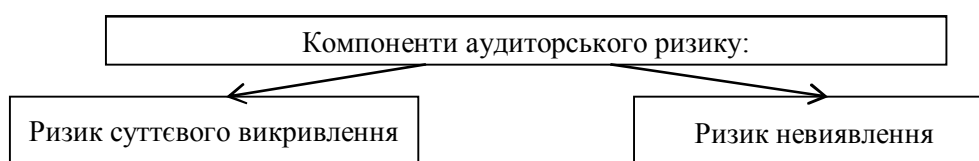

Рис. 3. Компоненти аудиторського ризику

Висновок та пропозиції. Запропоновані організаційні заходи щодо аудиту фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності, мають уніфікований характер і можуть бути застосовані як суб'єктом аудиторської діяльності, так і службами внутрішнього аудиту суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, а саме: загальна стратегія аудиту фінансової звітності, план перевірки, визначення ризиків суттєвих викривлень, невиявлення помилок тощо.

Список використаних джерел

1. Редько О. Ю. *Методологія та організація професійного аудиту в Україні. Стан та перспективи розвитку* : автореф. дис. ... д-ра екон. наук / О. Ю. Редько. – К., 2009. – 40 с.

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

2. Костирко Р. О. Контроль і аналіз в системі управління економічним потенціалом господарюючого суб'єкта: методологія та організація : монографія / Р. О. Костирко. – Луганськ : Видавництво СНУ ім. В. Даля, 2010. – 728 с.

3. Дмитренко І. Н. Организационные предпосылки становления системно-ориентированного аудита в Украине / И. Н. Дмитренко // Международные стандарты аудита из применения в практической деятельности : материалы Межрегиональной научно-практической конференции. – Севастополь : Севастопольское ТО САУ, 2004. – С. 26–35.

4. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16.07.1999 р. № 996–XIV. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>.

5. Міжнародний стандарт фінансової звітності 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» [Електронний ресурс] : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 01.01.12 р. (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_004.

6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів» [Електронний ресурс] : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 01.01.12 р. (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_022.

7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» [Електронний ресурс] : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 01.01.12 р. (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_048.

8. Mankiw, N. G. (2005). *Macroeconomics* (5th ed). Retrieved from <http://library.if.ua/book/63/4522.html>.

9. *The Washington Post* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://economics.unian.net/finance/1050320-inflyatsiya-v-ukraine-dostigla-272-the-washington-post.html>.

References

1. Redko, O.Yu. (2009). Metodolohiia i orhanizatsiia profesiinoho audytu v Ukrayini. Stan ta perspektyvy rozvytku [Methodology and organization of professional audit in Ukraine. The state and prospects of development]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kyiv (in Ukrainian).

2. Kostyrko, R.O. (2010). *Kontrol i analiz v systemi upravlinnya ekonomichnym potencialom gospodaryuyuchogo subyekta: metodologiya ta organizaciya* [Control and analysis in the system of management of economic potential of economic entities: methodology and organization]. Lugansk: Publishing house of SNU V. Dahl (in Ukrainian).

3. Dmitrenko, I.N. (2004). Organizatsionnye predposylki stanovleniia sistemno-orientirovannogo audyta v Ukraine [Organizational preconditions of formation of system-oriented audit in Ukraine]. Proceedings from *Mezhdunarodnye standarty audyta iz primeneniia v prakticheskoi deiatelnosti: materialy Mezhrigionalnoi nauchno-prakticheskoi konferentsii – International standards of auditing from the application in practice: International Scientific and Practical Conference*. Sevastopol: Sevastopol TO SAU, pp. 26–35 (in Russian).

4. Pro bukhgalterskyi oblik i finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 № 996–XIV [The law of Ukraine on Accounting and Financial Reporting in Ukraine from 16.07.1999 № 996–XIV]. Retrieved from <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>.

5. Mizhnarodnyi standart finansovoi zvitnosti 1 «Pershe zastosuvannya Mizhnarodnykh standartiv finansovoi zvitnosti»: zatv. Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 01.01.12 r. (zi zminamy ta dopovnenniamy) [International financial reporting standard 1 “First-time adoption of International financial reporting standards”: approved by the Ministry of Finance of Ukraine from 01.01.12 (with changes and additions)]. Retrieved from http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_004.

6. Mizhnarodnyi standart bukhgalterskogo obliku 21 «Vplyv zminy valyutnykh kursiv»: zatv. Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 01.01.12 r. (zi zminamy ta dopovnenniamy) [International accounting standard 21 “The effects of changes in foreign exchange rates”: approved by the Ministry of Finance of Ukraine from 01.01.12 (with changes and additions)]. Retrieved from http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_022.

7. Mizhnarodnyi standart bukhgalterskoho obliku 29 «Finansova zvitnist v umovakh hiperinflatsii»: zatv. Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 01.01.12 r. (zi zminamy ta

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

dopovnenniamy) [International accounting standard 29 “Financial reporting in hyperinflationary economies”: approved by the Ministry of Finance of Ukraine from 01.01.12 (with changes and additions)]. Retrieved from http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_048.

8. Mankiw, N. G. (2005). *Macroeconomics* (5th ed). Retrieved from <http://library.if.ua/book/63/4522.html>.

9. The Washington Post aillable. Retrieved from <http://economics.unian.net/finance/1050320-inflyatsiya-v-ukraine-dostigla-272-thewashington-post.html>.

Лубенченко Ольга Едуардівна – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри облік і аудиту, Державний економіко-технологічний університет транспорту (вул. М. Лукашевича, 19, м. Київ, 03049, Україна).

Лубенченко Ольга Эдуардовна – канд. экон. наук, доцент, доцент кафедры учета и аудита, Государственный экономико-технологический университет транспорта (ул. М. Лукашевича, 19, г. Киев, 03049, Украина).

Lubchenko Olha – PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of Department Accounting and Audit, State Economic and Technological University of Transport (19 M. Lukashevich Str., 03049 Kyiv, Ukraine).

E-mail: audit.alchevsk@gmail.com

olga.lubchenko@gmail.com